

het deksel van de doos van Pandora te lichten. De gevolgen lieten niet lang op zich wachten. Plotsklaps spanden de elementen samen en bereidden ons een onvergetelijk avontuur, waarbij vergeleken de in het Oude Testament beschreven tien Egyptische plagen als verwaarloosbare ongemakken in het niet vallen.

De toch al gestaag waaiende wind zwol aan tot orkaankracht. Lantaarnpalen, bomen en hoogspanningsmasten knapten als luciferhoutjes. Wat begonnen was als een motbuitje, ging allengs over in een aan de zondvloed herinneringen oproepende slagregen. De temperatuur zakte tot een waarde die alle thermometers in de wijde omtrek spontaan deed ontploffen.

Tegen dit helse decor tekende zich huiveringwekkend de Afsluitdijk af. Het onder normale omstandigheden kabbelende water van het door deze dijk getemde IJsselmeer liet zich opstuwten tot een onstuimige binnenzee. Skûtsjes, tjalken en bidders rukten zich van hun ankers los en stoven als Vliegende Hollanders door het luchtruim, regelrecht de Noordzee op. Deze beukte op haar beurt met metershoge golven tegen de buitenkant van de dijk. Dit met de bedoeling een allesbeslissende doorbraak te forceren om het door toedoen van ingenieur Lely verloren gegane terrein in één klap terug te winnen.

De burgemeester van Stavoren wist dat de vis weer duur betaald zou worden. Hij had de primeur door als eerste de noodklok te luiden.

Kort daarop kwamen de dijkgraven van de drie noordelijke provincies voor spoedbe raad met de betrokken commissarissen van de koningin in het stadhuis van Hindeloopen bijeen, met als resultaat dat de stormbal werd gehesen.

Vanwege een dreigende tsunami werd op de televisie een nieuwsbulletin ingelast. Het hoofd rampenbestrijding las op ongeruste toon voor uit het *Handboek Civiele Bescherming*. De in allerijl opgetrommelde Piet Paulusma deed een duit in het zakje door er met klem op aan te dringen binnenshuis te blijven, ramen en deuren tot nader order gesloten te houden en levende have op stal te zetten. Alsof hij zelf ook niet geloofde in een goede afloop, sloot hij voor het eerst van zijn leven niet af met een op olijk toontje uitgesproken *oant moarn*.

Hoewel het doodeng was in het meteorologisch spectrum van de orkaan te verkeren, weigerde Alexandra bij de pakken te blijven neerzitten. Waar anderen tekenen van lethargie vertoonden, greep ze resoluut de gsm om in contact te treden met onze kompanen van de andere ploeg. Die bevonden zich in een McDonald's restaurant aan de overkant van de Afsluitdijk, waar ze zich redelijk veilig waanden en bezorgd de verdere ontwikkelingen afwachtten.

Het ontketende natuurgeweld overstemmen, was een kunst op zich. Toch lukte het Alexandra ze te verstaan te geven dat wij ons niet uit het veld lieten slaan en op het punt stonden aan de overtocht te gaan beginnen. Over drie uur zouden wij aan het eind van de dijk zijn. Of ze vooral maar wilden zorgen op tijd klaar te staan om te wisselen.

Daarna richtte Alexandra het woord tot ons. Als de term *mental coaching* nog niet was uitgevonden, had ze er goed aan gedaan daar patent op aan te vragen. In niet mis te verstane bewoordingen beet ze ons toe dat in plaats van te buigen voor Koning Winter, we onze rug moesten rechte. We waren immers niet van suiker. Van een jansaliegeest wilde ze al helemaal niets weten. Fijntjes wreef ze ons onder de neus dat we zelf ervoor gekozen hadden in de wedstrijdcategory uit te komen en niet aan de avondvierdaagse

spreken aan de straatstenen niet kwijt. In een uitdragerij van een sjacheraar in oud ijzer en brocante stonden de afgedankte kachels met bijbehorende scheppen, poken en kolenkitten te kust en te keur rijendik opgesteld.

Eentje deed mijn hart gloeien; een zogeheten buikmodel. Het was liefde op het eerste gezicht. De koop was tot beider tevredenheid vlot beklonken. Hoewel de uitbater in het handjeklap een stuk gehaider was dan ik, haalde hij me niet het vel over de oren. Ook uit eigen belang, zijn pijpenlaatje stond tjokvol. Hij kon er zagezegd zijn kont niet keren, dus opgeruimd stond netjes.

Zo werd ik eigenaar van een prachtige gitzwarte kolenkachel. En dat voor een prikkie, het tweehoog laten bezorgen kostte meer dan de kachel zelf. Met het vegen van de schoorsteen ging trouwens ook nog een lieve duit heen. Maar dat was geen weggegooid geld, het rookkanaal bleek vol vogelnestjes te zitten.

Bij de aflevering had ik geen onderplaat meegekregen. Die mochten vanwege asbest niet langer verkocht worden. Mij een zorg, dan maar geen onderplaat. Zo kwam hij rechtstreeks op de houten parketvloer te staan.

De kachel vormde het pronkstuk van mijn huis. Aan de rechterkant zat een schuif die met goudgele letters de drie standen aangaf: H M Z. Boven kon je een grote klep openen, nodig om kolen in de kachel te kiepen. En onderaan, net boven het laatje voor de as en de slakken, bevond zich een oog dat diende om met de pook te kunnen porren. Daartussenin zat een deurtje met mica ruitjes, die mooi zicht gaven op het vlammenspel.

Medio september kwam de kolenboer dertig mud antracietkolen bezorgen, zogeheten viertjes. Geen losse stort, maar in zeventig dichtgenaaide papieren zakken. Die stapelde ik om en om in het kolenhok op, zodat de zaak niet ging verschuiven. Eén zak paste precies in de kolenkit; daar bleef de kachel twee dagen op branden.

Na drie jaar verhuisde ik naar het Oude Noorden, om daar in te trekken bij Rinia, met wie ik inmiddels een vaste relatie had. De kolenkachel verhuisde mee, deze keer voor de sier. Toen de kachel door de verhuizers werd opgetild, bleek dat de houten vloer voor meer dan de helft was ingebrand. Had ik nog een jaartje langer op Zuid gewoond... grote kans dat de kachel brandend en al dwars door het plafond bij mijn onderburen naar binnen zou zijn gedonderd.

Terug naar de Pimpernelstraat. Al was het dan naar de huidige maatstaven een poppenhuis, alles was krap bemeten, met mijn hang naar vooroorlogse sfeer heb ik daar met veel plezier gewoond.

Wel was ik me tijdens de eerste nacht dat ik in dat huis sliep de blubber geschrokken; door het openstaande klapraam sprong een straatkat naar binnen, boven op mijn bed! Die beesten bleken doodleuk door de dakgoten te banjeren. Terstond had ik de volgende dag bij de Gamma een hor op maat laten maken.

Nadat ik de woning had ingericht, nam ik afscheid van de bliken soep. Ofschoon het in dat piepkleine keukentje van amper twee vierkante meter wat pompeus oogde, was een zwart gelakt zes-pits Boretti gasfornuis de absolute blikvanger. Het combineerde mooi met het petroleumstel dat met een walmend blauwgelig vlammetje naar het plafond likte.

lelijke misrekening. De man nam me met strakke blik van top tot teen op, vroeg om mijn legitimatie en liep met dit document de wachtkamer uit. Kort daarop kwam hij terug. Dit keer in het gezelschap van een vrouw. Ongetwijfeld een agente in burger, opgeleid om een eerste inschatting te maken van de geestesgesteldheid van lieden die de openbare orde dreigen te verstoren.

Vanonder verzorgde wenkbrauwen werd ik met ogen als gloeiende kolen geobserveerd. Op mijn beurt scande ik haar eveneens. Binnen dat secundewerk nam ik het volgende waar: een vrouw van een jaar of dertig, zonnebankteint, een zuivere huid waarop met zorg een weinig make-up was aangebracht. Het tarweblonde haar was losjes in een kort staartje gevlochten en werd bijeen gehouden door een sierknijper in de vorm van een vlinder. Ze ging koket gekleed in een nauwsluitende marineblauwe kokerrok die tot net boven de knie viel en aan de zijkant een decente split had. Het bijpassend getailleerde colbertje had een ietsje te veel aan schoudervullingen, waardoor het weinig flatteus afkleedde en afbreuk deed aan het totaalplaatje.

Vriendelijk vroeg ze mij of ik de heer P.J. Kruidenier was. Na bevestiging kreeg ik mijn identiteitsbewijs terug. Zonder van intonatie te veranderen werd ik vervolgens uitvoerig ondervraagd: waarom had ik de noodknop ingedrukt; wat had ik in het vliegtuig te zoeken; waarom dit en waarom dat. Was ik echt alleen in de hal geweest; was er sprake van een impuls of van een vooropgezet plan?

Waarschijnlijk om me uit mijn evenwicht te brengen, stelde ze tot drie keer toe in wisselende volgorde dezelfde vragen. Keer op keer deed ik mijn verhaal, waarbij ik bleef benadrukken dat ik impulsief gehandeld had en dat het groene knopje in mijn beleving geen noodknop was. Sowieso had het dan rood moeten zijn. Nu had ik het aangezien voor een gewoon een knopje zoals je dat ook bij de tram aantreft.

Ruimhartig maakte ik mijn excuses voor de veroorzaakte consternatie en legde ik uit dat het kwam doordat mijn horloge nog op zomertijd stond ingesteld. Dit omdat ik het alleen gebruikte om mee te trainen. Ik liet haar de functies van mijn horloge zien: "Kijk, het heeft een ingebouwde hartslagmeter, een rondeteller en een timer met countdown."

Bij het horen van dit laatste woord reageerde de agente alsof ze door een adder was gebeten: "Wat zei je daar, countdown?"

In een fractie van een seconde realiseerde ik me dat dit woord niet bepaald voordelig was voor de situatie waarin ik mij bevond. Sterker, een slechtere bijdrage aan mijn positie had ik niet kunnen leveren.

De agente gaf me met lichte stemverheffing te kennen dat mijn daad – wat ik een zwaar woord vond voor een simpel misverstand – niet zonder gevolgen zou blijven. Ik had me in een zogeheten *clean area* begeven, hetgeen betekende dat het vliegtuig gescreend was op explosieven. Omdat ik daarna die ruimte had betreden, moest het vliegtuig van voor tot achter opnieuw worden onderzocht.

Onthutst zag ik vanuit mijn ooghoek de piloot en zijn staf van stewardessen komen aanlopen. Ze werden staande gehouden door de beveiligingsman die ze bijpraatte over het gebeurde. Ook de agente stapte op het groepje af. Niet veel later zag ik haar met de piloot smoezen, waarbij ze meermaals in mijn richting wees.

Ondertussen begon de hal vol te lopen met voornamelijk ouderen. Ook arriveerden